

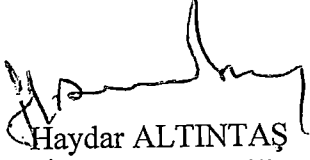
13741

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 28.06.2024

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

15-16 Haziran 2024 tarihlerinde İsviçre'de Ukrayna Barış Zirvesi düzenlenmiştir. Zirve sonunda yayınlanan Ortak Tebliğ'e Türkiye dâhil 80 ülke ve dört uluslararası kuruluş taraf olmuştur. Fener Rum Partisi Bartholomeos da zirveye gözlemci olarak katılmış, 18 Haziran'da yayınlanan Ortak Tebliğ'e "Ekümenik Patrik" sıfatıyla dâhil olmuştur.

19 Haziran 2024 tarihinde Bakanlığınızca yayınlanan açıklamada, "Zirve sonunda kabul edilen ve kamuoyuyla paylaşılan Ortak Bildiriye Fener Rum Patrikhanesi'nin isminin de imzacı olarak eklendiğine dair iddialarla ilgili olarak Zirve'nin organizatörleri İsviçre ve Ukrayna'dan izahat istenmiştir. Fener Rum Patrikhanesi'nin konumuna ilişkin devlet politikamızda herhangi bir değişiklik olmadığı da izahtan varestedir." ifadeleri kullanılmıştır. Bakanlığınızın talebi üzerine Zirve'yi düzenleyen makamlarca Patrikhane'nin isminin yer almadığı yeni bir liste yayınlanmıştır.

Bu çerçevede;

- 1) Fener Rum Patriği'nin Dışişleri Bakanlığı'na bilgi vermeden yurtdışı ziyareti yapamadığı bilinmektedir. Ukrayna Zirvesi'ne katılmak için Patrikhane tarafından Bakanlığınıza bilgi verilmiş midir?
- 2) Bakanlığınız, zirveye katılmadan önce davetli listesini talep etmiş midir?
- 3) Ortak Tebliğ'e katılım için tarafların imzası değil katılım iradesi esastır. Kamuoyuna yansıdığı kadarıyla metne katılım için bir imza prosedürü uygulanmamıştır. Ancak Bakanlığınız tarafından yayınlanan açıklamada, "Fener Rum Patrikhanesi'nin isminin de imzacı olarak eklendiği" ifadesi kullanılmıştır. İmzacı ifadesi gözden mi kaçmıştır yoksa kamuoyuna yansımayan bir imza prosedürü uygulanmış mıdır?
- 4) İsviçre, Ortak Tebliğ'in devletlerle istişaresi sırasında "sessizlik prosedürünü" açıkça bildirmiştir. Buna göre, eğer bir katılımcı Ortak Tebliğ'e katılmama yönünde bir bildirimde bulunmuyorsa, bu durum rıza olarak kabul edilmektedir. Ayrıca zirvenin resmi internet sitesinde "List of states and international organisations supporting the Joint Communiqué" (Ortak Tebliğ'i destekleyen devletler ve uluslararası örgütler listesi) başlıklı sayfada, "Ekümenik Patrikhane, Zirve'ye gözlemci olarak katılmıştır ve Ortak

13741

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

Tebliğ’de belirlenmiş olan ilkeleri desteklemektedir.” ifadeleri kullanılmaktadır. Dolayısıyla Patrikhane “sessizlik prosedürü” ve Zirve’nin resmi internet sitesine eklenen not vasıtasıyla, Tebliğ’in destekçileri arasında zikredilmeye devam etmektedir. Bu durumla ilgili Bakanlığınızın bir tasarrufu olacak mıdır?

- 5) Patrik Bartholomeos tarafından zirvede yapılan konuşmada, 5 Ocak 2019 tarihinde “Ekümenik Patrikhane, Moskova Patrikhanesi’nden bağımsız, otosefal veya kendi kendini yöneten bir dini varlık olarak Ukrayna Ortodoks Kilisesi’ni kurdu.” ifadeleri kullanılmıştır. 2019 yılında Bakanlığınız tarafından Patrikhane’nin bu eylemine karşı herhangi bir açıklama yapılmış mıdır?
- 6) Cumhurbaşkanlığı tarafından Patrikhane’ye gönderilen 26 Kasım 2020 tarihli bir davetiyede, “Sayın Ekümenik Patrik I. Bartholomeos, Rum Ortodoksları Patriği,” hitabı kullanılmıştır. Davetiyede, “Türkiye’de yaşayan azınlık cemaatlerinin liderleri ve temsilcileri ile İstanbul’da bir istişare toplantısı gerçekleştirilecektir.” ifadeleri kullanılmıştır. Bu davetiyede kullanılan hitapla ilgili olarak bugüne kadar herhangi bir tekzip yayınlanmış mıdır? Bu hitap, hükümetinizin Patrikhane politikasını yansıtmakta mıdır?
- 7) Sayın Cumhurbaşkanı’nın 2010 yılında Başbakan sıfatıyla Yunanistan’a gerçekleştirdiği bir ziyaret esnasında kendisine yöneltilen “Fener Rum Patriği’nin Ekümenik olarak nitelenmesi sizi rahatsız ediyor mu” sorusuna “rahatsız etmez” cevabını verdiği basında yer almıştır. Bu cevap, hükümetinizin Patrikhane politikasını yansıtmakta mıdır?
- 8) Bu bilgiler ışığında, hükümetinizin Patrikhane politikası ile ilgili bir belirsizlik olduğu ortadadır. Hükümetiniz çeşitli vesilelerle Patrikhane’nin ekümenikliğini kabul etmiş görünmektedir. Bu durumda, Ukrayna Zirvesi’nde Patrikhane’nin “Ekümenik” unvanını kullanmasına gösterdiğiniz tepkinin amacı kamuoyunda oluşan tepkiyi yatıştırmak mıdır yoksa hükümetinizin Patrikhane’yi Ekümenik olarak tanıyan politikasında bir değişiklik mi olmuştur?